

Evaluering av implementering av rammeplan for SFO – sluttrapport

Fortsatt en vei å gå med rammeplan for SFO

Rammeplanen har i liten grad blitt en integrert del av arbeidet i SFO, og mange ansatte opplever at det er for lite tid og ressurser til utviklingsarbeid. Samtidig er det et stort behov for og ønske om økt kompetanse, noe som kan gjøre rammeplanen bedre integrert i arbeidet i SFO.

RAPPORT | SIST ENDRET: 23.05.2024

Tittel:

Innføring av rammeplan i SFO – sluttrapport fra evalueringen av de første årene med rammeplan

Rapporten:

Last ned rapporten hos NTNU Samfunnsforskning (pdf)

Forfatter:

Joakim Caspersen, Frida Felicia Vennerød-Diesen, Ingrid Holmedahl Hermstad, Anna-Lena Ljusberg, Siri Mordal, Cathrine Pedersen, Sonia Tangen

ISBN:

978-82-7570-754-1 (Nettutgave)

Utgiver:

NIFU, NTNU Samfunnsforskning, Stockholms universitet

År:

2024

Rapportserie: Evaluering av implementering av rammeplan for SFO

Dette er sluttrapport fra prosjektet. Se også:

- [Delrapport 1: Skolenes erfaringer med ny rammeplan for SFO](#)

- Statistikknotat: Foreløpige resultater fra spørreundersøkelse til ansatte og ledere.
- Delrapport 2: Ny rammeplan i SFO. Evaluering av innføring av ny rammeplan for SFO.

Nasjonal rammeplan for SFO ble innført i august 2021. Høsten 2021 fikk NTNU Samfunnsforskning, i samarbeid med NIFU og Stockholms Universitet, i oppdrag å gjennomføre en evaluering av implementering av rammeplanen. Evalueringen skal gi svar på hvilke endringer som skjer i SFO som følge av ny rammeplan. Forskerne skal undersøke hvordan ny rammeplan for SFO iverksettes i praksis, blant annet hvordan den nye rammeplanen fortolkes, operasjonaliseres, og erfares av aktører på ulike nivåer i sektoren, regionalt og lokalt.

Prosjektet er bestilt av Utdanningsdirektoratet. Resultatene vil vise hvordan rammeplanen oppleves i praksis, og hvor det er utfordringer. Dette vil gi oss informasjon om hvilket støttemateriell Udir bør utvikle.

Hovedfunn:

- Lederne er positive, mens de ansattes kjennskap til og bruk av rammeplanen er noe svekket siden innføringsperioden.
- Rammeplanen gir frihet og fleksibilitet.
- Kvaliteten på SFO-tilbudet blir utfordret som følge av flere barn og færre ressurser.
- De ansatte uttrykker både interesse og behov for mer kompetanse.

Lederne er positive, mens de ansattes holdning til rammeplanen er svekket

Det overordnede bildet viser at rammeplanen ikke har blitt den integrerte delen av arbeidet i SFO som den var ment å være. Ledere har i stor grad fremdeles en positiv holdning til rammeplanen, men blant SFO-ansatte finner forskerne en tilbakegang i andelen som oppgir at de har god kjennskap til rammeplanen, og som opplever at arbeidet med rammeplanen prioriteres.

Troen på at rammeplanen fører til endringer i deres SFO har også gått ned. I tillegg vurderes kvaliteten på SFO som dårligere av både ansatte og ledere.

Begrensede ressurser og mangel på tid til å arbeide med rammeplanen trekkes frem som en hovedforklaring bak disse funnene. Økte forventninger til SFO kan også ha ført til at ansatte har strengere

vurderinger av egen innsats, og til kvaliteten på SFO generelt.

Rammeplanen gir frihet og fleksibilitet

Rammeplanen forstås som overordnet og vid i sine beskrivelser og føringer. På den ene siden er den bred nok til å tillate videreføring av eksisterende praksis. På den andre siden bidrar den til bevisstgjøring av egen praksis og identifisering av forbedringsbehov. Både ledere og ansatte uttrykker at det at rammeplanen er lite konkret gir frihet og fleksibilitet til å ta avgjørelser lokalt. Og at de ansattes erfaringer og kompetanse, og barnas interesser, får styre innholdet i SFO. Samtidig gjør den åpne og generelle formen at ikke alle oppfatter at den egner seg som et nyttig styringsdokument.

Kvaliteten på SFO blir utfordret som følge av flere barn og færre ressurser

En gjennomgående oppfatning er at det er en mangel på sammenheng mellom nye arbeidsoppgaver og ressurser. Innføringen av gratis deltids plass i SFO har økt antall barn. Noen ledere ser ikke dette som en begrensning og opplever at gratis deltids plass bidrar til inkludering og fellesskap, mens andre rapporterer om negative økonomiske og praktiske konsekvenser. Det trekkes også frem at det er en utfordring at mange ansatte ikke har tid til planarbeid.

Flere caseskoler peker på at SFO generelt har for lav bemanning og for lite ressurser til å kunne gi et tilfredsstillende tilbud til alle barn, spesielt barn med behov for særskilt tilrettelegging. Det trekkes også frem at det er utfordrende å gi rom for frilek fordi det krever både nok voksne og kompetanse.

Både interesse og behov for mer kompetanse

Innføringen av rammeplan for SFO har økt bevisstgjøringen om hvilken kompetanse SFO-ansatte er forventet å ha. Evalueringen viser en positiv sammenheng mellom SFO-ansattes deltakelse i kompetanseutviklingstiltak og hvorvidt de har arbeidet annerledes etter implementering av rammeplanen. Det er en tydelig interesse og et uttalt behov for kompetanseutvikling i SFO, både formell og erfaringsbasert.

SFO-ansatte opplever spesielt behov for mer kompetanse når det gjelder arbeid med elever med behov for særskilt tilrettelegging, elever i et flerkulturelt eller flerspråklig miljø samt bruk av ny teknologi. Innføringen av rammeplanen kan ha bidratt til å bevisstgjøre de ansatte på hvilken kompetanse de er forventet å ha.

Om rapporten

Datagrunnlaget for denne rapporten er hentet både fra casebesøk fra ni ulike kommuner, workshop i to andre kommuner, samt flere spørreskjemaundersøkelser. I casene er det gjennomført intervjuer med SFO-ansatte, SFO-ledere, samt lærere og rektor i noen av casene. I tillegg er det blitt gjort observasjoner av SFO-dagen på ni av SFO-ene.